

Vollmondstag und der Neumondstag ÇABDAR. im ÇKDR. Man hätte eher पत्तावसान erwartet.

पत्ताकार (पत्त + आकार) adj. der alle halbe Monat nur ein Mal Nahrung zu sich nimmt MBH. 3, 15409.

पत्ति m. = पत्तिन् Vogel: पत्तिन् MBH. 12, 9306.

पत्तितीर्थ (पत्तिन् + तीर्थ) n. N. pr. eines heiligen BADEPLATZES: Verz. d. Oxf. H. 149, a, 3.

पत्तिन् (von पत्त) 1) adj. geflügelt; m. Vogel (AK. 2, 5, 32. 3, 4, 2, 21. TRIK. 2, 5, 37. H. 1316. HALĀJ. 2, 83), überh. ein geflügeltes Thier: स्पेयनासः RV. 8, 20, 10. हेति 10, 163, 2. 3. अयत्ताः पत्तिणश्च ये AV. 11, 5, 21. AIR. BR. 4, 23. ÇAT. BR. 14, 5, 5, 18. KĪTH. 34, 8. उत्पतयति पत्तिणः RV. 1, 48, 5. 182, 5. नि ग्रामासौ अविदत्तं नि वृद्धो नि पत्तिणः 10, 127, 5. AV. 4, 34, 4. 12, 1, 51. 13, 2, 33. M. 1, 44, 3, 9. पत्तिणो पोषकः 162. मृगपत्तिणः 5, 22. 23. SĪV. 6, 18. HIP. 1, 17. N. 1, 18. 12, 2. R. 1, 9, 6. 55, 23. SUÇR. 1, 208, 9. VARĪH. BRH. S. 3, 10. 21, 16. BHĀG. P. 9, 7, 6. HIT. 9, 4. 14, 12. VER. in LA. 26, 4. °विचार Verz. d. B. H. No. 896. गरूडादिमशकात्ताः पत्तिणः TATTVA. 45. चातक° KĪT. 8. fem. पत्तिणी Vogelweibchen H. an. 3, 245. MED. n. 62. HARIV. 1068. ein weiblich gedachter Vogel, als Erkl. von भार्ती Wachtel TRIK. 3, 3, 175. — 2) adj. mit Flügeln (uneig.) versehen: (स्त्रियः) पत्नी भवति नक्षत्रपत्तः पतितुमर्हति TS. 5, 2, 5, 1. 7, 6, 1. गायत्रचितं पत्तिणं चिन्वीत KĪTH. 21, 4. PANKAV. BR. 14, 1, 12. 19, 10, 1. fgg. — 3) adj. f. in Verbind. mit रात्रि oder subst. mit Ergänzung von रात्रि eine Nacht mit den beiden angrenzenden Tagen (dem vorangehenden und dem nachfolgenden) AK. 1, 1, 3, 5. H. 144. H. an. MED. विरमेत्पत्तिणीं रात्रिम् M. 4, 97. 5, 81. Hierher vielleicht auch: उदगयने पत्तिणीं रात्रिमुभयतः काङ्क्षते GOBU. 3, 3, 9. m. ein Tag mit den beiden angrenzenden Nächten H. 144, Sch. — 4) adj. auf Jmdes Seite stehend, zu Jmdes Partei sich haltend: पादवाः कृष्णपत्तिणः HARIV. 4339. — 5) m. der Vogel Garuḍa als einer der 18 Diener des Sonnengottes Vājpi zu H. 103. — 6) m. Pfeil (wegen des Gefieders auf beiden Seiten so benannt oder wegen seines schnellen Fluges) DHAR. im ÇKDR. — 7) m. unter den Beinn. Çiva's MBH. 13, 1183. — 8) f. पत्तिणी a) der Vollmondstag H. an. MED. — b) N. pr. einer Çākini diess. — Die übrigen Bedd. des f. s. u. 1 und 3.

पत्तिपति (पत्तिन् + पति) m. der Fürst der Vögel, Bein. des Saṃpāti R. 4, 61, 3.

पत्तिपानीयशालिका (पत्तिन् - पा° - शा°) f. ein Wasserbehälter, aus dem die Vögel zu trinken bekommen, BUḌRIPI. im ÇKDR.

पत्तिपुंगव (पत्तिन् + पुं) m. der Stier unter den Vögeln, Bein. des Gaṭāju R. 3, 57, 2.

पत्तिप्रवर (पत्तिन् + प्र°) m. der Vorzüglichste unter den Vögeln, Bein. Garuḍa's HARIV. 2454.

पत्तिमृगता (von पत्तिन् + मृग) f. der Zustand eines Vogels oder eines Hirsches M. 12, 9.

पत्तिराज (पत्तिन् + राज) m. der König der Vögel, Bein. des Garuḍa R. 5, 7, 61. KATHĀS. 22, 233. des Gaṭāju R. 3, 56, 6.

पत्तिराज (पत्तिन् + राज) m. dass. Bein. des Garuḍa HALĀJ. 1, 119. R. 5, 43, 15. KATHĀS. 22, 232. des Gaṭāju R. 3, 56, 1.

पत्तिल (von पत्त) m. neben स्वामिन् Bein. des Vātsjājana (im Ind.

von Kāṅakja unterschieden) TRIK. 2, 7, 23. पत्तिलस्वामिन् m. Bein. Vātsjājana's, der mit Kāṅakja identificirt wird, H. 854.

पत्तिशाला (पत्तिन् + शा°) f. Vogelhaus TRIK. 2, 2, 7.

पत्तिसिंह (पत्तिन् + सिंह) m. der Löwe unter den Vögeln, Bein. Garuḍa's TRIK. 1, 1, 43. H. c. 78. HĀR. 10.

पत्तिस्वामिन् (पत्तिन् + स्वा°) m. der Herr der Vögel, Bein. Garuḍa's H. 231.

पत्तीकार (von पत्त + 1. कर) zum Subject eines Schlusses machen Schol. bei WILSON, SĪMKHJAK. S. 59.

प्रत्नीन्द्र (पत्तिन् + इन्द्र) m. der Fürst der Vögel, Bein. Garuḍa's KATHĀS. 22, 192. Gaṭāju's R. 3, 56, 3. 47. RAGH. 12, 53.

पत्तीय (von पत्त) adj. am Ende eines comp. auf Jmdes Seite stehend, zu Jmdes Partei gehörend: गोपालैः कृष्णपत्तियैः HARIV. 3748.

पदपु nom. ag. von पच VOP. 26, 144.

पदमकोप (पदमन् + कोप) m. die Einwärtskehrung der Augenlider, Entropium SUÇR. 2, 310, 6. 337, 2. पदमप्रकोप m. dass. 13.

पदमन् n. 1) die Augenwimpern AK. 3, 4, 10, 123. H. 580. an. 2, 274. MED. n. 89. HALĀJ. 2, 369. VS. 19, 89. पाप्यं, अवार्यं 25, 1. ÇAT. BR. 12, 7, 4, 2. TS. 6, 2, 1, 5. SUÇR. 2, 332, 17. अन्ति° 1, 113, 10. 321, 19. DHŪRTAS. 73, 14. अरालपदमनयना MBH. 3, 2394. 4, 1196. R. 5, 28, 13. नीलपदमाणाः — दृष्टिबाणाः BHARTR. 1, 59. आकुटिलपदमविलम्ब (बाष्प) ÇĀK. 184. वृत्तौ पदमभिरत्तिपाव्य BHĀG. P. 3, 1, 39. बन्धुर्दृशः पदम 6, 4, 12. बाल्यात्प्रसृतस्य मद्बालस्य सिंहस्य पदमाणि मुखाह्नुनासि DRAUP. 5, 6. निमेषालसपदमपङ्क्ति RAGH. 2, 19. पदमोत्तेप MEGH. 48. सलिलगुरुभिः पदमभिः 90. धूमच्छायामभजतां नेत्रे चोच्छ्रितपदमणो so v. a. die weit geöffneten Augen MBH. 4, 466. पदमपात s. v. a. das Schliessen der Augen RAGH. 11, 36. पदमणो ऽपि निपातेन so v. a. in einem Augenblick MBH. 12, 449. पदमसंपातने काले dass. 5, 3170. Scheinbar das Thema पदम in der Stelle: अयि चेतनापदमणो स्मितं ज्योत्स्नोपमं प्रभम् 4, 390; es ist aber wohl पद्मानां st. पद्माणां zu lesen. Vgl. उत्पदमन्. — 2) Staubfaden AK. MED. — 3) ein dünnes Fädchen AK. H. an. MED. — 4) Blumenblatt (कुसुमच्छद) H. an. — 5) = पत्त Flügel AMARAMĀLĀ im ÇKDR. — Das Wort kann mit पत्त in etym. Zusammenhange stehen.

पदमप्रकोप s. u. पदमकोप.

पदमर्ल (von पदमन्) adj. mit starken Wimpern versehen gaṇa सिध्मादि zu P. 5, 2, 97. नेत्र सुÇR. 2, 141, 17. Spr. 421. ÇĀK. 73. MĀLAV. 73. KATHĀS. 18, 14. RATNĀV. 16, 11, 21. langhaarig, dichthaarig, rauch: रक्षक ÇIÇ. 4, 61. — Vgl. उत्पदमन्.

पदमात्त (पदमन् + अत्त) adj. am Entropium leidend VJUTP. 207. — Vgl. पदमकोप.

पदय (von पत्त) adj. gaṇa दिगादि zu P. 4, 3, 54 (पैत्य nach 6, 1, 123; vgl. auch 2, 131). 1) nach SĀJ. von Paksha (= Sonne) stammend: सा पदयाई नव्यमापुर्धाना या मै पलस्तिज्ञमर्दम्यौ दृः RV. 3, 53, 16; wohl nach Seiten, Hälften (Halbmonaten) wechselnd. — 2) auf Jmdes Seite stehend, zu Jmdes Partei gehörend P. 3, 1, 119. अर्जुनपैद्य 6, 2, 131, Sch. देव° KATHĀS. 29, 13.

पगारा f. N. pr. einer Localität Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 27, 1.